พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

เจ้าสามพระยา

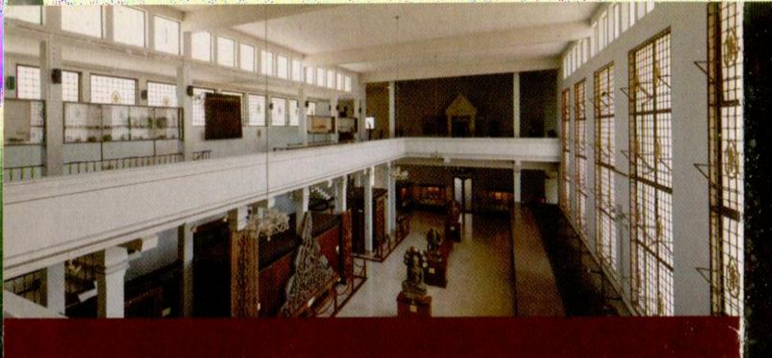
สำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

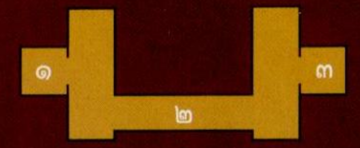

กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทยนานถึง ๔๑๗ ปี เมื่อเสียกรุงใน พ.ศ. ๒๓๑๐ จึงปรากฏร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต โดยเฉพาะโบราณสถานและโบราณวัตถุจำนวนมาก นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่ายิ่งของชาติ

ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๙–๒๕๐๑ กรมศิลปากรได้ดำเนินการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้พบพระบรมสารีริกธาตุ เครื่องราชูปโภคทองคำ พระพุทธรูป พระพิมพ์ และโบราณวัตถุศิลปวัตถุอื่นๆ กรมศิลปากรจึงได้สร้างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขึ้นเพื่อเก็บรักษาและจัดแสดงโบราณวัตถุศิลปวัตถุอันล้ำค่าดังกล่าว โดยใช้เงินจากการบริจาคของประชาชนที่ได้รับพระพิมพ์กรุวัดราชบูรณะเป็นการตอบแทน และให้ชื่อว่า "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา" เพื่อเทิดพระเกียรติและเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสามพระยา) ผู้ทรงสถาปนาวัดราชบูรณะ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิด เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อมากรมศิลปากรได้ปรับปรุงกิจการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา โดยการสร้างและการรับมอบอาคารเพิ่มเติมอีก ๒ หลัง คือ อาคารจัดแสดง ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ และอาคารเรือนไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗

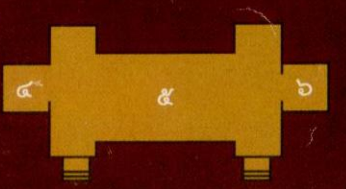

๑. ห้องเครื่องทองวัดมหาธาตุ
๒. ห้องโถงบนจัดแสดงพระพิมพ์
๓. ห้องเครื่องทองวัดราชบูรณะ

อาคารจัดแสดง ๑

ชั้นบน จัดแสดงโบราณวัตถุศิลปวัตถุที่ค้นพบและได้จากการดำเนินงานทางโบราณคดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น พระพุทธรูป, พระพิมพ์, ตู้พระธรรมลายรดน้ำ, ภาพพระบฏ, ธรรมาสน์ และโบราณวัตถุรายการสำคัญ คือ พระบรมสารีริกธาตุจากวัดมหาธาตุ และเครื่องทองจากกรุวัดราชบูรณะ

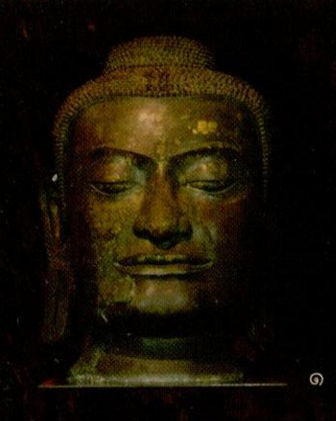
ชั้นล่าง จัดแสดงโบราณวัตถุศิลปวัตถุที่ค้นพบและได้จากการดำเนินงานทางโบราณคดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น เศียรพระพุทธรูปสำริดจากวัดธรรมิกราช, พระพุทธรูปศิลาขาวจากวัดพระเมรุ (ร้าง) นครปฐม, บานประตูไม้จำหลักจากวัดพระศรีสรรเพชญ์, กลุ่มพระพุทธรูปที่พบภายในองค์พระมงคลบพิตร และกลุ่มพระพระพุทธรูปที่พบในกรุวัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ

๔. ห้องประทับพักพระราชอิริยาบถ
๕. ห้องโถงล่าง จัดแสดงงานจำหลักไม้และพระพุทธรูป

๖. ห้องประชุม

๑ เศียรพระพุทธรูปสำริด จากวัดธรรมิกราช พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น (แบบอู่ทองรุ่นที่ ๒) อายุราวต้นถึงกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๐

๒ พระพุทธรูปศิลาขาว ปางแสดงธรรม จากวัดพระเมรุ (ร้าง) นครปฐม ศิลปะทวารวดี พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖

๓ บานประตูไม้จำหลักรูปเทวดาทรงพระขรรค์ จากวัดพระศรีสรรเพชญ์ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยา พุทธศตวรรษที่ ๒๑

๔ ครุฑโขนเรือ ศิลปะอยุธยา พุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๓

๕ สถูปอัญมณีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ จากวัดมหาธาตุ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๒๐

๖ ภาชนะหินรูปปลาเขียนสีทอง จากวัดมหาธาตุ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๒๐

๗ พระแสงขรรค์ชัยศรี จากวัดราชบูรณะ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๐

๘ พระคชาธารทองคำ จากวัดราชบูรณะ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๒๐

๙ พระเต้าทักษิโณทกทองคำ จากวัดราชบูรณะ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๒๐

๑๐ ศิราภรณ์ทองคำ จากวัดราชบูรณะ พระนครศรีอยุธยา ศิลปะอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๒๐

๑๑ โถเบญจรงค์ ศิลปะรัตนโกสินทร์ พุทธศตวรรษที่ ๒๔

๑๒ ตุ๊กตาดินเผารูปชาวต่างชาติกับสุนัข ขุดพบที่หมู่บ้านโปรตุเกส พระนครศรีอยุธยา

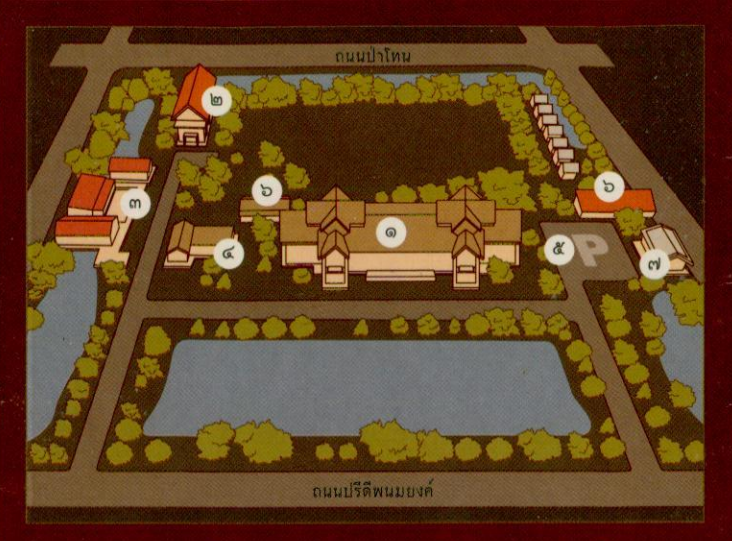

อาคารจัดแสดง ๒ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของอาคารจัดแสดง ๑ เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยมี นายสุกิจ นิมมานเหมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิด ปัจจุบันชั้นล่างจัดแสดงโบราณวัตถุศิลปวัตถุประเภทภาชนะดินเผา ส่วนชั้นบนเป็นคลังเก็บโบราณวัตถุของพิพิธภัณฑ์

อาคารเรือนไทย ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของอาคารจัดแสดง ๑ ในบริเวณคลองฉะไกรน้อย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยความร่วมมือระหว่างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จุดประสงค์เพื่อเป็นที่ทำการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภายหลังจึงได้มอบให้ทางพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ใช้เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้สมัยโบราณ และตำรายา ปัจจุบันใช้เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน

แผนผังอาคาร
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

๑ อาคารจัดแสดง ๑

๒ อาคารจัดแสดง ๒

๓ อาคารเรือนไทย

๔ อาคารสำนักงาน

๕ ลานจอดรถ Ⓟ

๖ สุขา

๗ ร้านค้า

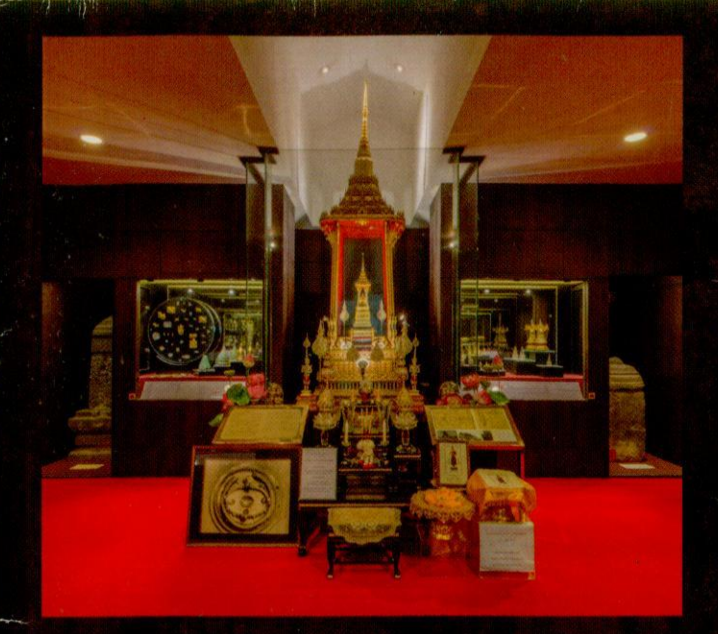
อาคารจัดแสดง ๑

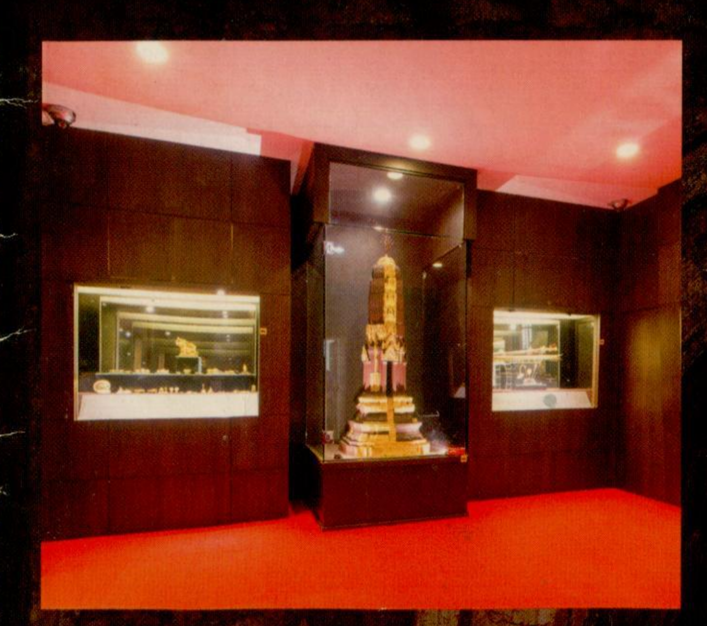
อาคารจัดแสดง ๒

อาคารเรือนไทย

ห้องเครื่องทองวัดมหาธาตุ

ห้องเครื่องทองวัดราชบูรณะ

ที่อยู่ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา
๑๐๘ หมู่ ๒ ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

โทรศัพท์ : ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๘๗ โทรสาร : ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๗๐